

La ideologia genètica

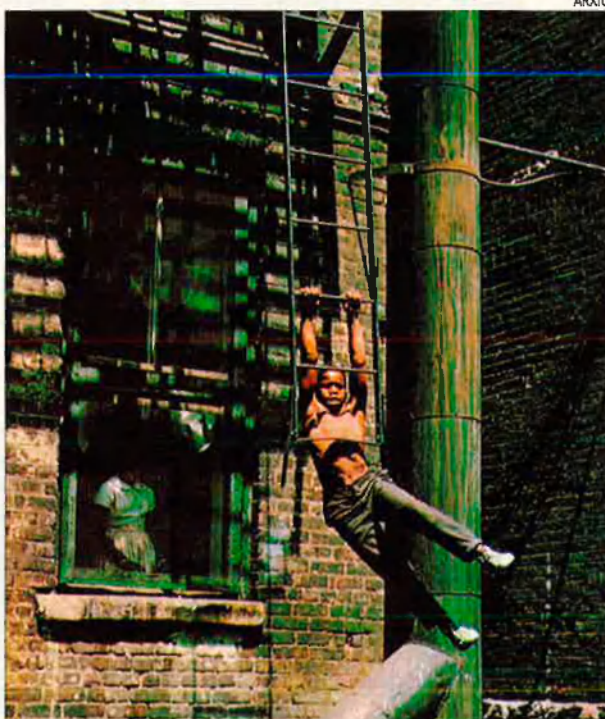
L'erosió de l'estat del benestar constitueix el rerefons de la polèmica sobre la inferioritat genètico-intel·lectual de pobres i negres. Ho explica Llibert Ferri.

Les grues i els bulldozers no havien acabat encara la demolició del mur de Berlín que ja eren perceptibles les borratxeres d'eufòria de poderoses elits de poder econòmic. Borratxeres i caparres d'ultraliberalisme que han portat, que porten, l'erosió incessant de l'estat del benestar i dels drets laborals, formalment argumentada amb dades estadístiques reals, com el boom demogràfic i/o les necessitats d'adaptació a la nova era tecnològica.

Però fins fa poc només es parlava de números, de comptabilitat, de pressupostos deficitaris (que potser no serien tan deficitaris si la fiscalitat, la recaptació, busqués a fons en tots els racons de les eufòries, borratxeres i caparres financeres). Un cop morta, a una etapa de cinquanta anys de regular el capitalisme i d'esmortir desigualtats, li havien preparat un funeral amb epitafis macroeconòmics de PIB, PNB, inflació, creixement, etc., sense cap formulació ideològica que en justificués l'enterrament.

Però el camp qui pugui de la nova era post-mur no ha portat només la privatització de les empreses públiques, sinó també la dels cercles de pensament, temptats de continuar jugant amb les ideologies sense anomenar-les així. I la temptació d'abocar recordatoris retòrics de maldats i maleses al fossar on han llençat, barrija-barreja, Marx, Keynes, la Segona Internacional i la sanitat pública promoguda pels Clinton, no la tenen només els devots del Fons Monetari Internacional i els lectors unidireccionals de Popper o de Hayek, sinó els estudiosos de la genètica i la biologia.

Resulta que els pobres són pobres perquè són beneïts i els rics són rics perquè són els més eixerits. I els més beneïts de tots són els negres que, a més, són els més violents. I encara més: els més beneïts i els més pobres són els qui te-

Pobre i negre. Segons *The Bell Curve*, aquest nen està destinat genèticament a ser un miserable.

nen més possibilitats d'anar a l'infern, segons la xerrameca d'alguns predicadors calvinistes. Aleshores les elits riques i intel·ligents no sols s'han de protegir del lumpen, sinó també dels sectors de la classe mitjana que es proletaritzen per falta d'adaptabilitat. Protegir-se'n, això han de fer, no pas escarrassar-se fiscalment a mantenir la cobertura dels serveis socials d'un segment de població, fet de ganduls i de malgastadors de les finances públiques: no val la pena. De tot això, se'n parla molt aquests dies als Estats Units, després de la publicació del llibre *The Bell Curve* ("La corba de la campana") en què Richard J. Herrnstein i Charles Murray, fins ara gens sospitosos de racisme, exposen d'una manera hiperdocumentada que la desigualtat és genètica i hereditària. També comparteixen, Herrnstein i Murray, "la decepció" d'haver comprovat, finalment, que els tests i les investigacions donen la raó al darwinisme

social i al determinisme biològic.

L'aparició d'aquesta ideologia genètica, empaquetada de *best-seller* científic, no hauria de fer estrany. L'esclerosi de l'humanisme, i l'arribada al poder de la "revolució conservadora" de Reagan i del "capitalisme popular" de la senyora Thatcher van inaugurar una dècada d'involució; de *pelotazos* contra l'ètica; de "derrotes" del pensament, com profetitzava Alain Finkielkraut; de retorn a uns principis culturals que ja creïem superats, com el reduccionisme cultural, la sociobiologia i tot allò que "demostrés" que, fonamentalment, l'home és un llop per a l'home –i encara gràcies dels frens "reguladors" de la cultura oficial o de la religió–. Tot això ja va ser especialment denunciat fa deu anys al llibre *Not in Our Genes* ("No pas en els nostres gens") pels professors nord-americans R. C. Lewontin, Steven Rose i Leon J. Kamin, que explica-

ven com al voltant de les teories ultramonetaristes de Milton Friedman i dels Chicago Boys s'anava aplegant una gent disposada a trobar en els gens i en el cervell la causa de les desigualtats socials i a convertir les taules de mesura del coeficient intel·lectual en les "taules de la llei", un "decàleg científic" bàsic.

Els fenòmens socials són simples sumes dels comportaments dels individus; aquests comportaments poden ser tractats com un "objecte", és a dir: poden ser localitzats en zones concretes del cervell; aquestes "proprietats" localitzades poden ser mesurades amb escales, i els individus poden ser, doncs, classificats; es pot crear un "quadre" de propietats "idoni" per a "l'estabilitat" de la societat; caldrà tractar mèdicament les "desviacions"; les modificacions quant a concentració de les substàncies cerebrals bioquímiques que materialitzen

les "proprietats" d'un comportament es divideixen en genètiques i ambientals: per tant, es pot mesurar el grau "d'heretabilitat" de les diferències.

Lewotin, Rose i Kamin van explicar l'any 1984 que la desigualtat te més a veure amb la igualtat d'oportunitats que no pas amb la genètica, i fa poques setmanes la revista *Newsweek* hi tornava.

El setmanari nord-americà publicava un informe explicant que els alumnes adults d'una escola del Bronx, a Nova York, havien augmentat notòriament la seva capacitat intel·lectual després d'una etapa d'ensenyament acurat, estable i respectuós.

Els rics no són rics perquè "són" els més llestos, ni les elits de poder econòmic te-

nen el monopoli de la intel·ligència, com ironitza Galbraith. I la misèria no és als gens ni es pot localitzar al cervell en forma de substància concentrada. Ara, el que sí que cada cop és més localitzable és la coincidència dels ideòlegs del mercat desenfrenat amb els de la genètica a profetitzar una edat mitjana horrorosament postmoderna.

Llibert Ferrí

La força de la Unió

Humbert Roma analitza els resultats de les primeres eleccions democràtiques al camp català i la transcendència que la seva celebració comporta.

Més de vint mil pagesos (20.150), d'uns cens de 50.936, van votar les llistes de la Unió de Pagesos en les primeres eleccions democràtiques al camp de Catalunya el diumenge 27 de novembre. Amb una elevada participació (un 57,7% és una xifra notable pels temps que corren), els pagesos donaven la raó als sindicalistes d'Unió de Pagesos que, amb tossuderia, han defensat al llarg de més de 16 anys que no més unes eleccions amb plenes garanties democràtiques podien posar fi a l'herència del franquisme al camp.

Feia més de setze anys d'aquell boicot sonat que va guanyar Unió de Pagesos en les eleccions a *càmaras* (a ells els agrada anomenar-les en espanyol, de tan alienes com els eren) del 1978. I setze anys de constància han donat aquest fruit. Liquidades les cambres locals, l'afiliació i cotització obligatòria, les funcions econòmiques... no solament perquè –finalment– les abolia la nova llei catalana de Cambres Agràries aprovada pel Parlament el desembre de l'any passat, sinó perquè el Tribunal Constitucional, l'any 1989, les havia declarat obertament –i per tres vegades en el curs d'una sentència– hereves de les "Hermandades" del franquisme.

Això, per sort, ja és història. Una història que va condicionar –i molt– la capacitat organitzativa i la força dels pagesos en els moments clau de la transi-

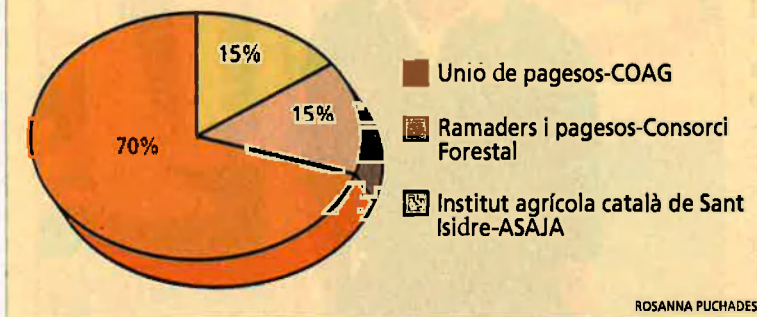
ció política i de manera notable en el procés d'adhesió de l'estat espanyol a la Comunitat Europea. Tot un llarg període en què s'ha produït un procés duríssim de reconversió al camp que ha deixat el sector amb només 50.000 pagesos al Principat. Però els pagesos tenen bona memòria i no han desaprofitat l'oportunitat. Aquestes eleccions han estat per ells l'oportunitat històrica de refermar la seva organització sindical, nascuda fa vint

poca feina que tindran els membres de les juntes de les noves cambres –i menys encara que en tindran ja que hi és majoria més que absoluta la Unió de Pagesos–, hauria justificat més aviat índexs baixos de participació.

La batalla electoral? Nul·la. IACSI-ASAJA –l·ligada al Foment del Treball i a la CEOE– ha fet als pagesos el sermó dels potentats, amb un discurs desmotivador fins i tot per als seus votants potencials (els serveis jurídics d'Unió de Pagesos i del Departament d'Agricultura han hagut de perdre el temps contestant avui sí i demà també recursos impresentables, contra qualsevol minúcia del procés electoral, que eren perduts abans d'escriure'ls). La Coalició, més assenyada, ha pogut fer un balanç més positiu: pràcticament s'ha trobat amb 15 electes, els mateixos que el IACSI; com qui li toca la loteria. Però l'una xifra

i l'altra no tenen color, davant els 70 elegits de les llistes d'Unió de Pagesos (20 a Lleida i Tarragona, 16 a Barcelona i 14 a Girona). Tot plegat després d'una campanya en què els sindicalistes d'Unió de Pagesos han organitzat més de 400 actes en totes les comarques de Catalunya. La feina queda, com sempre al llarg dels seus vint anys de vida, per al sindicat nacional català, unitari i democràtic que un grup de pagesos i tècnics van fundar a Pontons (Alt Penedès) el 3 de novembre de 1974.

Eleccions a cambres agràries del Principat

ROSANNA PUCHADES

anys en la clandestinitat del tardofranquisme i, sobretot, l'hora de fer-se presents, una vegada més, com un col·lectiu orgullós de ser pagès davant una societat que, massa sovint, no els té en compte.

És en aquest orgull de ser el que són on cal buscar una de les raons de l'elevat nivell de participació. Perquè la feble confrontació electoral amb les altres dues formacions que s'hi presentaven (IACSI-ASAJA i la Coalició de Ramaders-Pagesos-Forestals), i fins i tot la